

Elżbieta Matyaszevska,

historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych. W latach 1985-1990 członkini ogólnopolskiego zespołu badawczego przy Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, prowadzącego badania nad polskim życiem artystycznym drugiej połowy XIX wieku, w ramach programu węzłowego *Polska kultura narodowa, jej percepcje i tendencje*. W 1991-1993 sekretarz naukowy zespołu przy Instytucie Sztuki PAN, przygotowującego katalog dzieł malarskich Jana Matejki w związku z rocznicami 150-lecia urodzin i 100-lecia śmierci artysty - dwutomowa publikacja, do której napisała też kilkadziesiąt haseł katalogowych, została wydana w 1993 roku pod tytułem *Matejko. Obrazy olejne. Katalog*. W latach 1992-2001 współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków (m.in. „Przegląd Akademicki”, „Dziennik Wschodni”, „Akcent”, „Wnętrze Twojego Domu”, „Dobre Wnętrze”, „Zabytki-Heritage”), publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego.

Elżbieta Matyaszevska od lat utrzymuje aktywny kontakt z Instytutem Historii Sztuki KUL, uczestnicząc w organizowanych sesjach naukowych oraz działalności kulturalno-naukowej na rzecz miasta Lublin. W roku 2008 koordynowała prace mające na celu zorganizowanie przy Instytucie Historii Sztuki KUL zajęć z historii sztuki

dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku, z którym współpracuje jako wykładowca. Wykłada również dla członków UTW w Tomaszowie Lubelskim i Świdniku. Od roku 2011 prowadzi współpracę z Filharmonią Lubelską w ramach Akademii Muzyki i Plastyki (oferta skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu), przygotowując prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne. Ponadto, w ramach działalności dydaktycznej, prowadziła zajęcia obejmujące najważniejsze zjawiska z dziejów sztuki nowoczesnej i najnowszej, zarówno polskiej, jak i powszechnej w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu, wykłady o sztukach pięknych dla członków Uniwersytetu Otwartego KUL, a także zajęcia specjalizacyjne na Studiach Podyplomowych przy Instytucie Historii Sztuki KUL. W ostatnich latach pracowała w Instytucie Leksykografii KUL na stanowisku adiunkta, prowadząc dział sztuki religijnej i redagując hasła z tego zakresu tematycznego do *Encyklopedii Katolickiej*. Należy do Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Elżbieta Matyaszevska jest autorką książki „*Wierzę w cuda nie od dziś. Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007) oraz kilkadziesiąt publikacji naukowych i popularnonaukowych w zakresie ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego, a także wielu haseł z dziedziny historii sztuki zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszevską *Spaceru po Lublinie* ciąg dalszy...

*Podróże w czasie,
czyli odkrywanie sztuki*

Spaceru po Lublinie ciąg dalszy...

Podążając śladami artystów, dla których piękno Lublina i jego okolic miało niebagatelne znaczenie w kształtowaniu się ich twórczej drogi, musimy bodaj na chwilę zatrzymać się przy dokonaniach **Leona Wyczółkowskiego**. Ten związany z Lubelszczyzną malarz i grafik, zauroczony zaułkami Lublina, zarejestrował je na kilkunastu barwnych i czarno-białych autolitografiach, dokumentując w malarski sposób swój pobyt w mieście w roku 1918. Wiele z tych prac to wizerunki pojedynczych obiektów, inne zaś zawierają panoramiczne ujęcia ważniejszych dzielnic i fragmenty ulic. Tworzone z niezwykłą starannością i umiłowaniem zabytkowej architektury, stanowią kolejną tematyczną tekę graficzną, poświęconą Koziemu Grodowi. Nie tylko jednak Lublin był wdzięcznym modelem dla tego znakomitego twórcy. Z taką samą wrażliwością Wyczółkowski potraktował miejsca swego dzieciństwa, obejmujące okolice Huty Miastowskiej, Rososzy, Ryk oraz nadwieprzańskie rozlewiska. Uległ też urokowi Kazimierza nad Wisłą, poświęcając mu wiele kart czarnobiałych i kolorowanych litografii.

Do grono artystów dwudziestolecia międzywojennego, którzy w pewnym momencie swego twórczego życia zechcieli pochylić się nad wyjątkowością lubelskiej Starówki oraz potrafiliby docenić urok jej wąskich uliczek, tajemniczych podwórek i wyniosłych wież należą też **Bronisław Kopczyński**, **Witold Chomicz** oraz **Konstanty Teleżyński**. Choć nie są to nazwiska powszechnie znane, warto poświęcić im nieco uwagi, tym bardziej, że dzięki ich fascynacji możemy nadal podziwiać niektóre, nieistniejące już w rzeczywistości, lubelskie zabytki architektury.

Pierwszy z nich pochodził z Warszawy, ale gruntowne studia artystyczne odbył w Krakowie, ucząc się między innymi pod okiem Teodora Axentowicza, Leona Wyczółkowskiego oraz Jacka Malczewskiego. Jest znany przede wszystkim jako autor akwarelowych cykli, uwieczniających zabytkowe budowle polskich miast, głównie z Warszawy i Wilna. W pierwszej połowie 1918 roku **Kopczyński** odwiedził też Lublin i efektem krótkiego pobytu był zbiór około 50 prac, ukazujących najciekawsze fragmenty ulic oraz pojedyncze, staromiejskie budowle. Dzięki niemu więc możemy zobaczyć jak wyglądała wówczas ulica Mostowa, Brama Grodzka czy też dawny klasztor Bernardynów.

Witold Chomicz urodził się w Kijowie, lecz późne dzieciństwo i młodość spędził w Lublinie, toteż nie powinien dziwić fakt, że temu miastu poświęcił aż trzy teki – „Lubelskie zaułki”, „Lublin w nocy” i „Stare mury Lublina” – zawierające graficzne, akwarelowe lub rysunkowe widoki najbardziej charakterystycznych, lubelskich zaułków, z domami o wydłużonych, mocno skubizowanych formach, skąpanych w trochę nierealnym świetle.

Trzeci z przywołanych malarzy – **Konstanty Teleżyński** – pozostawił po sobie zbiór litografii, zebranych w tekę „Lublin w szkicach...”, wydaną w roku 1921. Podobnie jak poprzednicy uwieczniał reprezentacyjne zabytki Koziwego Grodu, ze szczególną uwagą oddając szlachetność ich formy oraz bogactwo architektonicznych detali. Wśród grafik odnajdziemy i widoki kościołów, i fragmenty ulic, prowadzących na staromiejskie peryferia.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszewską *Spaceru po Lublinie ciąg dalszy...* *Podróże w czasie, czyli odkrywanie sztuki*

Spotkanie odbędzie się
w czwartek 21 stycznia 2016 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny